

Mnimon

Vol 33 (2014)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΦΩΤΙΝΗ ΧΑΙΡΕΤΗ, Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στο Ιεροδικείο του Χάν-δακκ. Ειδήσεις για τον ναχιγιέ Μαλεβιζίου (1669-1689) ΒΑΣΙΛΗΣ Κ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ, Οι περιπέτειες του Κωνσταντή Καλαμάτα και άλλων ελλήνων κουρσάρων του Αιγαίου στην υπηρεσία της Βρετανίας (1756-1763) ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΚΟΣ, Ένας Έλληνας στο Παρίσι επιδοκιμάζει τη 18η Μαρμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη ΞΕΝΙΑ ΜΑΡΙΝΟΥ, Αυτός που δεν ήταν εκεί. Σημειώσεις για τον Louis Auguste Blanqui στο Παρίσι του 1870-1871 ΚΩΣΤΑΣ ΡΑΪΤΗΣ, Έμποροι στην Αυστρία του «μακρού» 19ου αιώνα ΛΑΒΕΝΣ ΠΟΛΙΤΗΣ, *Ποί να βράσκειται κρημμένα – το κοινό*; Αναγνώσεις στην εικαστική του Μεσοπολέμου. *Τυμφορστό, Η μικρούλα*, 1923 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ν. ΤΕΝΕΚΕΤΖΗΣ, *Τέχνη και πολιτική στον Ψυχρό Πόλεμο*. Ο διεθνής διαγωνισμός γλυπτικής για το *Μνημείο του Αγνώστου Πολιτικού Κρατούμενου* ΔΕΘΝΙΑΣ ΚΑΛΑΜΒΡΕΤΑΚΗΣ, Το ελληνικό δικτατορικό καθεστώς στη συγκυρία του μεσανατολικού πολέμου του 1973

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΑΘΗΣ, *Ανακνώνοντας τη ματιά μας για το Εικοσιένα με αφορμή τον Μακρογιάνη του Νίκου Θεοτοκά*

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

Αλέξανδρος Ναυπλιώτης, *Βίαι Παύσιου*, Τάκης Καριλής, *Τακρος Μαντούβαλος*, Ειρήνη Ριζάκη, Αλεξάνδρα Σφοίνη, Ολγα Κατσαρδής-Hering, Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, Μάρια Βελιώτη-Γεωργιτσόπουλου, Βασίλης Κρεμμυδάς

33

ΑΘΗΝΑ 2013-2014

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

mnimon mnimon

doi: [10.12681/mnimon.873](https://doi.org/10.12681/mnimon.873)

To cite this article:

mnimon, mnimon. (2014). ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ. *Mnimon*, 33, 323-328. <https://doi.org/10.12681/mnimon.873>

ΧΡΟΝΙΚΟ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

2013-2014

Πρόεδρος: Σοφία Ματθαίου, *Αντιπρόεδρος:* Χρήστος Χρυσανθόπουλος,
Γραμματέας: Ίκαρος Μαντούβαλος, *Ταμίας:* Αγγελική Χριστοδούλου,
Μέλος: Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης

2014-2015

Πρόεδρος: Σοφία Ματθαίου, *Αντιπρόεδρος:* Βαγγέλης Καραμανωλάκης,
Γραμματέας: Ίκαρος Μαντούβαλος, *Ταμίας:* Αγγελική Χριστοδούλου,
Μέλος: Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

2013-2014

Λίνα Βεντούρα, Κατερίνα Δέδε, Κώστας Λάμπας

2014-2015

Λίνα Βεντούρα, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Κώστας Λάμπας

Α. Συναντήσεις-συζητήσεις

Στα γραφεία της Ε.Μ.Ν.Ε. (Ζωσίμου 11) έγιναν από τον Ιανουάριο του 2013 έως τον Δεκέμβριο του 2014 (Τετάρτες) οι εξής συναντήσεις:

- 27.2.2013 Διονυσία Τζεμοπούλου, *Η αποκεντρωτική διάσταση της πολιτιστικής πολιτικής στην Ελλάδα στον τομέα των τεχνών του θεάματος (1980-2010): η εξέλιξη των δημόσιων πολιτικών μέσα σ' ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο*
Συζητητής: Παναγής Παναγιωτόπουλος
- 6.3.2013 Μεταφράζοντας ιστοριογραφία
Οντέτ Βαρών-Βασάρ, *Η περίπτωση της γαλλικής ιστοριογραφίας*

- Νίκος Κούρκουλος, *Η περίπτωση του Χόμπσμπαουμ*
 Νίκος Καραπιδάκης, *Η εμπειρία της επιμέλειας μιας εκδοτικής σειράς*
- 20.3.2013 Δομνίκη Μουτζούρογλου, Ιουλία Πιπινιά, *Θέατρο και πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων: πολιτικές ελέγχου και οικονομικός ανταγωνισμός στη δεκαετία του '60*
 Συζητητής: Δημήτρης Σπάθης
- 3.4.2013 Ευγενία Αδαμοπούλου, *Γλωσσικό ζήτημα: Κοινωνία και πολιτική. Η περίπτωση της Κωνσταντινούπολης*
 Συζητητής: Δημήτρης Σταματόπουλος
- 17.4.2013 Ξένια Μαρίνου, *Από την Παρισινή Κομμούνα στο Μπονένο Άιρες. Η περίπτωση Ελλήνων κομμουνάρων*
 Συζητητές: Λεωνίδα Καλλιβρετάκης, Δέσποινα Προβατά
- 15.5.2013 Σωτηρούλα Μουστακά, *Η σύζευξη κοινωνικών και εθνικών αιτημάτων και οι διαφορετικές οπτικές των Ελληνοκυπρίων στο καθεστώς της βρετανικής κυριαρχίας (1878-1950) & Σοφία Αργυρού, Ο ελληνικός εθνικισμός στην Κύπρο σε σύγκρουση με την ιμπεριαλιστική λογική της βρετανικής εξουσίας*
 Συζητητής: Σωτήρης Ριζάς
- 9.4.2014 Αλέξανδρος Σακελλαρίου, *Η αθεία στην ελληνική κοινωνία (19ος-20ός αι.). Μορφές, εικόνες και στερεότυπα*
 Συζητητές: Δημήτρης Αρκάδας, Αντώνης Παπαρίζος
- 30.4.2014 Ελένη Μπενέκη, *«Ου μόνον εις έργα απλής φιλανθρωπίας, αλλά και... προς έργα γενναία πολιτισμού και αναπτύξεως και προόδου»: Πράξεις ευποιίας στη νησιωτική κοινότητα της Άνδρου, 19ος-20ός αιώνας*
 Συζητητές: Βάσω Θεοδώρου, Ίκαρος Μαντούβαλος
- 14.5.2014 *Ιστοριογραφικές προσεγγίσεις του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην Ευρώπη και την Ελλάδα*
 Συντονιστής: Τάσος Σακελλαρόπουλος
- Κώστας Ράπτης, *Γερμανική και κεντροευρωπαϊκή ιστοριογραφία για τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο: μια ερμηνευτική προσέγγιση*

- Έλλη Λεμονίδου, *Η γαλλική ιστοριογραφία για τον «Μεγάλο Πόλεμο»: τομές και ορόσημα*
Σπυρίδων Πλουμίδης, *Εθνικός Διχασμός ή interventionismo; Η μελέτη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην Ελλάδα και στα Βαλκάνια*
- 28.5.2014 *Εθνολογική / ανθρωπολογική προσέγγιση του χώρου μέσα από την ανάλυση τριών περιπτώσεων*
Ελευθέριος Αλεξάκης, Αικατερίνη Μάρκου, Ανδρομάχη Οικονόμου
Συζητητές: Δημήτρης Δημητρόπουλος, Ίκαρος Μαντούβαλος
- 11.6.2014 *Υπακοή Χατζημιχαήλ, Αναζητώντας τους δανειστές στην Οθωνική Αθήνα*
Συζητητές: Χρήστος Λούκος, Χρήστος Χατζηιωσήφ
- 1.10.2014 *Τυπογραφία και τυπογράφοι. Πρακτικά ημερίδας στη μνήμη του τυπογράφου Χρίστου Γ. Μανουσαρίδη, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, παράρτημα, αρ. 18 του περιοδικού Μνήμων, Αθήνα 2013*
Παρουσίαση: Γιώργος Ματθιόπουλος, Μαριλίζα Μητσού, Πόπη Πολέμη
- 29.10.2014 *Σπύρος Δημανόπουλος, Κοινωνικά υποκείμενα και τουριστική ανάπτυξη: η περίπτωση του νομού Ηρακλείου, 1945-1960*
Συζητητής: Άγγελος Βλάχος
- 12.11.2014 *Βασίλης Κουτσούκος, Αναμορφώσεις του θρακικού τοπίου, 1922-1930*
Συζητητής: Λάμπρος Μπαλτσιώτης
- 26.11.2014 *Μνήμη, ιστορία, λογοτεχνία: «Ρωμιοπούλες» της Π.Σ. Δέλτα*
Παρουσίαση: Ιωάννα Πετροπούλου, Τάσος Σακελλαρόπουλος
- 10.12.2014 *Καλλιόπη Παυλή, Εξαργυρώνοντας την μεγαλοϊδεατική αρχαιολογία: η δαπανηρή απέλπιδα πολιτική της Ελληνικής Αρμοστείας Σύμβασης (1921-1922)*
Συζητητής: Άκης Τσώνος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ

2013-2014

Γκαρος Μαντούβαλος, Έλλη Δρούλια, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Σοφία Ματθαίου, Κώστας Μέκκας, Ελένη Μπενέκη, Τάσος Σακελλαρόπουλος, Βαγγέλης Σαράφης, Χρήστος Τριανταφύλλου, Διονύσης Φαραός

2014-2015

Γκαρος Μαντούβαλος, Έλλη Δρούλια, Κώστας Μέκκας, Ελένη Μπενέκη, Γιάννης Παπακονδύλης, Τάσος Σακελλαρόπουλος, Βαγγέλης Σαράφης, Βασιλική Τζαχρήστα, Χρήστος Τριανταφύλλου, Ελένη Τσουραπά, Διονύσης Φαραός, Μιχάλης Φέστας, Φιλίππα Χορόζη

Β'. Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Ν.Ε.-Μνήμων, 2013-2014

Η συλλογή της βιβλιοθήκης της Ε.Μ.Ν.Ε. εμπλουτίστηκε την περίοδο Μάρτιος 2013 – Φεβρουάριος 2014 με 62 τίτλους βιβλίων και φυλλαδίων-ανατύπων και ένα τίτλο του περιοδικού *Ναυπακτικά* της Εταιρείας Ναυπακτικών Μελετών. Η ενημέρωση σε βασικούς τρέχοντες τίτλους της βιβλιοθήκης γίνεται κανονικά. Η συνολική συλλογή ανέρχεται σε 3.016 τίτλους. Η συλλογή των serials, η οποία περιλαμβάνει τίτλους περιοδικών, εφημερίδων και βιβλιογραφικών σειρών διαφόρων οργανισμών, ανέρχεται σε 160 τίτλους. Η δανειστική κίνηση όλη τη χρονιά σημείωσε αύξηση ειδικά σε σχέση με τα περιοδικά.

Η αναζήτηση της συλλογής της βιβλιοθήκης γίνεται από την *Αργώ: Περιβάλλον Πρόσβασης Πηγών Πληροφόρησης* του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και ειδικότερα στη βάση *Βιβλιοθήκες Ανθρωπιστικών Επιστημών στην Ελλάδα*, στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://argo.ekt.gr>. Στο ίδιο περιβάλλον πρόσβασης περιλαμβάνεται και η συλλογή των περιοδικών της βιβλιοθήκης της Ε.Μ.Ν.Ε. στη βάση *Συλλογές περιοδικών*.

ΕΛΕΝΗ ΜΟΛΦΕΣΗ

Γ'. Εκδόσεις

Στις αρχές Ιουνίου του 2014 κυκλοφόρησε στη σειρά *Παραρτήματα του περιοδικού Μνήμων*, με αριθμό 18, ο τιμητικός τόμος για τον σπουδαίο τυπογράφο Χρίστο Μανουσαρίδη, που ήταν μέλος και συνεργάτης της

Ε.Μ.Ν.Ε., και τύπωνε το περιοδικό μας από το 1992 έως το 2005. Ο τόμος αυτός, λαμπρός στην εμφάνιση και με σπουδαίο περιεχόμενο, περιέχει επεξεργασμένα τα κείμενα που ακούστηκαν στην ημερίδα, την οποία πραγματοποίησε η Ε.Μ.Ν.Ε. στις 16 Μαΐου 2009, αφιερωμένη στη μνήμη του. Δύο μέρη συναπαρτίζουν τον τόμο: στο πρώτο, έχουν συγκεντρωθεί προσφωνήσεις, βιωματικά κείμενα φίλων και συνεργατών του Μανουσαρίδη (Γεωργία Παπαγεωργίου, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Χαράλαμπος Φαράντος, Αναστάσιος Στέφος, Δημήτρης Δασκαλόπουλος, Χριστίνα Κουλούρη), καθώς

και ένα εμπειριστατωμένο μελέτημα του Τριαντάφυλλου Σκλαβενίτη, που αποτελεί άριστα τεκμηριωμένη βιογραφία του τιμώμενου (αν δεν κάνουμε λάθος την πρώτη επιστημονική βιογραφία Έλληνα τυπογράφου της μεταπολεμικής περιόδου) και ταυτόχρονα παραστατικότητα χαρτογράφηση των τυπογραφικών δραστηριοτήτων στην Αθήνα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, και ιδιαίτερα μετά τη μεταπολίτευση του 1974. Το δεύτερο μέρος περιέχει τέσσερις μελέτες, μία για τον τρόπο με τον οποίο δούλεψαν δύο πρωτοπόροι Έλληνες στοιχειοθέτες στα χρόνια της Αναγέννησης (του Γιάννη Κόκκωνα), μία για τα τυπογραφεία και τους τυπογράφους της Ερμούπολης τον 19ο αιώνα (του Χρήστου Λούκου), μία για την τυπογραφία στο Ηράκλειο της Κρήτης από τα τέλη του 19ου αιώνα ως τον μεσοπόλεμο (του Κώστα Λάππα) και μία για τις έμμισθες σχέσεις στα τυπογραφεία της Αθήνας κατά τη δεκαετία του 1950 (της Αθηνάς Ζηζοπούλου). Ένα καλό ευρετήριο, με το οποίο κλείνει ο τόμος, θα διευκολύνει οπωσδήποτε τη μελέτη του. Για την έκδοση του τόμου φρόντισε εκδοτική επιτροπή αποτελούμενη από τους Γιάννη Κόκκωνα, Κώστα Λάππα, Χρήστο Λούκο και Τριαντάφυλλο Ε. Σκλαβενίτη, τον τυπογραφικό σχεδιασμό έκανε ο Γιάννης Κόκκωνας και εκτέλεσε ο Σωκράτης Πουλής, και η εκτύπωση έγινε, με καλούς όρους για την Ε.Μ.Ν.Ε., από τον Πέτρο Μπαλλίδη, παλιό συνεργάτη του Χρίστου Μανουσαρίδη.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΙ

Πρακτικά ημερίδας
στη μνήμη του τυπογράφου

ΧΡΗΣΤΟΥ Γ. ΜΑΝΟΥΣΑΡΙΔΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΡ.18 ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΝΗΜΩΝ
ΑΘΗΝΑ 2013

Δ'. Ο Μνήμων στο διαδίκτυο

Ολοκληρώθηκε η ανάρτηση του περιοδικού στο διαδίκτυο. «Κλειστός» (ως προς την αποθήκευση) θα παραμένει πάντα ο τελευταίος τόμος έως την έκδοση του επόμενου. Για τη διαδικασία της ανάρτησης των τόμων αυτών εργάστηκαν η Κατερίνα Δέδε και η Σοφία Ματθαίου σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.

Ε'. Το Facebook της E.M.N.E.

Το Facebook της εταιρείας δημιουργήθηκε πριν ένα χρόνο περίπου, από τον Χρήστο Χρυσανθόπουλο. Σημειωτέον ότι ο καθένας μπορεί να επισκεφθεί τη σελίδα του Μνήμονα, ακόμα και αν δεν είναι εγγεγραμμένος χρήστης του Facebook. Οι «θαυμαστές» προέρχονται από την Ελλάδα, την Αγγλία, την Κύπρο, τη Γαλλία, τις ΗΠΑ, την Ιταλία, την Αλβανία, την Αυστρία, την Αυστραλία, τη Γερμανία, την Κίνα, το Ιράκ, την Ισπανία, την Τουρκία, την Ολλανδία, την Τυνησία, την Τσεχία και τον Καναδά.